

העם
עם של כבשים?

הציבור הישראלי עוקב אחרי
הנעשה בזעם אולם ובתיסכול
הפראינים. מדוע?

בתוניסיה העלתה הממשלה את
מחיר הלחם. תוך שעות יצאו ההמונים
לרחוב. המהומות התפשטו במהירות
בכל רחבי הארץ, הגיעו עד תוניס
הבירה. הצבא והמישטרה נאלצו
להשתמש בנשק. עשרות נהרגו. אך
המהומות נמשכו.

לבסוף יצא הנשיא הקשיש, חניכ
בורגיבה, שמפאת מחלתו חדל מזמן
מלנהל את המדינה, ובקול רועד הודיע
כטלוויזיה כי כל הגזרות בוטלו.
ההמונים הריעו וחזרו הביתה.

לחילוף יש אמהות. בארצות
הברית המתקדמת אין הרברים נעשים
כמו בתוניסיה המפגרת. שם זה נעשה
באורח דמוקרטי.

הנשיא רונלד רגן הכניס את
חילי הנחתים לכיירות. זה היה מעשה
פופולארי, כהפגנת כוח של העוצמה
האמריקאית. הנחתים באו כדי לשאת
במשימה של השכנת שלום, אך
חישמיהר נספגו אל תוך הכיזה
הלבנונית, הפכו צד במילחמה וסכלו
אכירות קשות.

אזרחי ארצות הברית התחילו
לשאל, בקול גבוה ורם: מה הנחתים
שלנו עושים שם? מדוע הם נהרגים?
מדוע אינם מוחזרים הביתה?

חבריהקונגרס, שחזרו הביתה
לחופשת חגהמולד וראשהשנה,

קלטו היטב את הרחשושים האלה. מי
שרוצה להיבחר מחדש בארצות הברית,
מוטב לו להקשיב היטב לרחשי
לב הציבור. וכל אישקונגרס וסנאטור
בארצות הברית מכיר את החרו:

AMERICAN BOYS ARE NOT
LIKE OTHERS / AMERICAN
BOYS HAVE MOTHERS

(חילילים אמריקאיים אינם דומים
לאחרים, להם יש אמהות.)

התוצאה: רבים מתכריהקונגרס,
ובניהם ראשי המיסד הפרלמנטרי
והמועמדי לכסיהשואת, הודיעו כי
שינו את דעתם, וכי הם תובעים עתה
את הוצאת הנחתים מלבנון.

שום נשיא, הרוצה להיבחר מחדש,
אינו יכול לאינם יוצאי לחץ כזה. הבית
הלכן עשה השבוע מאמצים נואשים
כדי לפרק תירוף כלשהו — כגון
הסכסכניטחון לבנוני — שיאפשר
לו להוציא את חיליו מלבנון מבלי
להודות בכישלון.

היכן האמהות? ישראל אינה

תוניסיה. אין היא גם ארצות הברית.
כאשר מחיר הלחם עולה, וכאשר אינם
יכולים עוד לגמור את החודש (ראה
הנרון).

אך התהליך הדמוקרטי הישראלי
גם אינו מסוגל לתרגם במהירות את
רצוניהעם לשפת המעשה הפוליטי.
הציבור הוא נגד המשך השהייה
בלבנון, שם נשפך דם בניו במשימה
בלתיאפשרית וחסרת תוחלת. הוא
מתנגד עתה גם להתנהלויות. אבל
המילחמה וההתנחלות נמשכות, ומלכר
קומץ קטן אין איש מוחה ומפגי. נראה
כאילו אין האמהות הישראליות דומות
לאמהות האמריקאיות.

איהה מישר שורר בישראל? אין זו
דיקטטורה. כמו בתוניסיה. אך אין זו גם
דמוקרטיה אמיתית, כמו בארצות
הברית.

בישראל חסר ציבור חרוור
כתחושה דמוקרטית אמיתית ופעילה,
כשם שאין בה ציבור המסוגל לצאת
לרחוב בהמוניו מול רובי חיילים.

יחסים מרחביים

האינש שלא חוסל

בפעם הדי 1001 קברו דוברי
ישראל את יאסר ערפאת.

ושוב קפץ מן הקבר

זה נשמע כמו קומדיה, אבל זה היה
עצוב.

יצחק נבון לא קרא תגר ולא העז להציג את מועמדו
לראשות הממשלה ★ שימעון פרס התאוושש ועבר למיתקפה
★ יצחק רבין ניבנה מן המחדל הזה ונערך להתמודדות

ההגר
ההוליד
עכבר

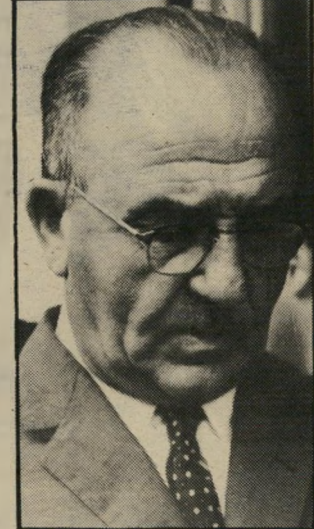

נואם נבון (1984)
אין מה לעשות

אמת, לא כוון נגד ממשלת יצחק שמיר.
היעד היה אך ורק להרתיע את יצחק
נבון.
שליחי פרס אמרו למקורביו של
נבון שהוא יירשם כמכשיל המהלך
ההיסטורי להדחת הליכוד מהשלטון.
הלחץ על אנשי נבון היה עצום. כמה
מהם נקראו לשיחות עם פרס עצמו,
וקיבלו "דיווח" על השיחות עם גורמים
בקואליציה, העומדים לערוק בכל
רגע, ולהקים ממשלה בהנהגת
המעמד.

גם כמה ח"כים, שעוד לפני שבוע
השמיעו באוזני העולם הזה נימוקים
מצוינים נגד הפיכה כלי בחירות,
השתכרו ממש מריח השילטון הקרוב.
הם אומנם דבקים, כביכול, בדעתם
הקודמת, אבל עתה יש בפיהם סיפור
חדש. פרס יקים ממשלה, וילך תוך
שלושה חודשים לבחירות, כשהוא
נהנה מהיוקרה של ראש-ממשלה.

כל הסיפור הזה, תערובת
קלאסית של מציאות ודמיון,
במינון שנרקח במיומנות רבה,
הרתיע את נבון. הוא ממש
סחד מהצל של עצמו, התבכר
אה פעילה מרכזית במישמרת
הצעירה, שהעדיפה להשאיר
בעילובשם. הוא שיחק עד
הסוף את מישחקו של פרס.
ההפעעה הזאת כמעט גמרה

נואם אשכול (1967)
איבד עולמו ביום אחד

ביילין, ראגו לטלפן לרוב הכתבים
המדיניים, וכן לכתבים לענייני
מיפלגות, ודיברו בביטחה על כך שתוך
עשרה ימים תקום ממשלה חליפית
בראשות פרס. הם הודיעו שהמפד"ל
מונתה בכיסם, שמתרסק הסכם סופי
עם תמ"י ועם קבוצת יצחק מודעי
במילגה הליברלית. כל מסע
הדיסאינפורמציה הזה, שכרגיל
בתרגילים כאלה, היה בו גם שמץ של

י שרות העיתונאים והצלמים
מכל רחבי הארץ, וגם מחו"ל,
נדהמו לשמוע את נאומו העלוב של
הנשיא לשעבר, יצחק נבון, ככינוס
המישמרת הצעירה של תנועת העבודה
הצינית בתליאכבי.

נבון לא אמר דבר על
כוונותיו לעתיד כאיש פוליטי,
לא קרא תגר על מנהיגות מיס'
לגת העבודה, ובוודאי שלא
העז להציג את מועמדו לרא'
שות הממשלה.

גם אחרי האסיפה המשיך נבון
ברדנפסרת, שתעלה לו ביקור רב.
בראיון עם כתב הטלוויזיה לענייני
מיפלגות, ניסים מישעל, סירב נבון
להתבטא בנושאים, שעמדו במרכז
תשומת הלב התיקשורתית. מכעד
להילה הנשיאותית שלו השתקפה
עליבות, אפילו פחרנות, שמכריו של
נבון מזהים כאותנטית עד לכאב. זה
האיש, אין מה לעשות.

אבל 24 שעות לפני האסיפה
היו אנשיו של פרס אחוזי
היסטריה. הם היו בטוחים
שבנבון עומד להצהיר על עצם
קיומו כאיש פוליטי, ולדבר
בגלוי על כך, שהוא התשובה
לבעיותיה של מיסלגת העבודה
מבחינה אלקטוראלית ומנהי'
גותית. נבון אומנם עמד לומר
דברים ברורים בנושא הזה,
ומטהו של שימועון פרס החליט
להרתיעו בכל מחיר.
אנשי פרס, ובראשם דוברו יוסי

שלושת האישים שהוכרו, שניים
ידועים כתומכים עיקיים של הקו
המתון ביותר באש"ף. מחמוד עבאס,
המכונה אברמאון, נוכח בפגישת
ערפאת עם אורי אבנרי, מתי פלד
ויעקב ארנון, ואף הצטלם בה, ואילו
ח'אלד אלחסן העניק פעמיים ראיונות
פומביים לעורך העולם הזה. היה זה
מגוחך להניח כי שניים אלה יעמדו
בראש התנועה להדחת ערפאת בשל
מעשההשלום שלו.
ואכן, כאשר באו היריעות
המוסמכות מתוניס, הסתבר כי המצב
הפוך. הוועד המרכזי של פת"ח,
ואחריכך הוועדה הפועל של אש"ף,
העניקו לערפאת ניצחון מוחלט. בין
השאר:

ב-11.00 התחיל נוסח ההודעה
להשתנות. ספק של ספק התגנב אל
תוכה.
בשעה 13.00, בתוכנית בחצי היום,
סיפר הכתב לעניינים ערביים, ארנון
ברנע, כי יש שתי גירסות הבאות
מתוניס, שם מתכנסים מוסדות פת"ח,
ואין לדעת בבירור מה התרחש.
לאחרמכן השתלטה רמתדריו.
בהמשך לא נמסרה עוד בקול ישראל
שום ידיעה על מה שקרה בתוניס.
בררוז. ולא במיקרה. כי הידיעה
המקורית, היתה כולה ברזון.
אילו היו עורכי קול ישראל
טורחים לבדוק אותה לפני השידור,
היה מסתבר להם מייד דבר מזור: מנין

ביום השלישי שעבר, בשעה 8.00
בבוקר, הודיע קול ישראל בראש
מהדורת החרשות ידיעה מחשמלת:
יאסר ערפאת חוסל.
בגוף הידיעה, ששודרה ככר מאוחר
כלילה לפני כן, נאמר כי עיתון כווייתי
הודיע שמנהיגותו של יאסר ערפאת
באש"ף וכפת"ח הגיעה לסופה. שלושה
אישים — מחמוד עבאס, ח'אלד
אלחסן ופארוק קדומי, שנמנו בעבר
עם תומכיו של ערפאת — הציגו לו
אולטימטום: להתפטר מייד או להביע
פומבית חרטה על פגישתו עם נשיא
מצריים, חוסני מובארכ.
בשעה 9.00 חזרה הקרינית על
ידיעה מרתקת זו, בקול דרמאטי לא
פחות. כך עשתה גם ב-10.00.

אשרה מחדש מנהיגותו של
ערפאת.
גורשו מאירגוןפת"ח באופן
רישמי אברמוסא וחבריו, ונקבע כי
יועמדו לדין.
רחו מוסדות פת"ח ואש"ף כל
דרישה לגנות את פגישת ערפאת עם
מובארכ. אומנם צויין שהפגישת נערכה
עלידי ערפאת מבלי להתייעץ קודם
לכן עם המוסדות — אך זהו רמז של
ביקורת על הפרת כללי הדמוקרטיה
הפנימית, המקובלים באש"ף, ולא
התנגדות למעשה המהפכני עצמו.
אוסר הקו של חיפוש הסדר עם
ירדן.
היה זה ניצחון ברור לערפאת ולקו
(המשך בעמוד 12)